

Poština plačana v gotovini.

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84,—, polletno Din 42,—, mesečno Din 7,—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto III.

Ljubljana, 28. marca 1931.

Štev. 13.

Bolnik, ki ima preveč zdravnikov.

Ali vam je znana prigoda o bogatem bolniku, ki je v strahu za svoje zdravje poklical k bolniški postelji množico zdravnikov? Posvetovanj ni bilo konca; boleznj je bilo več, in bi utegnilo eno zdravilo poslabšati stanje druge bolezni: zdravniki se nikakor niso mogli odločiti. In nasveti so se vrstili, pa drug za drugim propadli, ker je vsakokrat ugovarjal ta ali oni od konsilija, hotec pokazati s tem svoje strokovno znanje. Med zdravniki je naraščalo medsebojno spoštovanje in občudovanje učenosti in uvidevnosti, obenem pa ni hotel nihče v učenosti zastajati za svojim kolego, — in konferenca se je vlekla v brezkončnost... Še danes bi se nadaljevala polemika, če bi utrujenih strokovnjakov ne bil rešil bolnik sam, ki je medtem mirno v Gospodu zaspal, ne da bi dočakal eno samo zdravilo.

Ta prigoda se ponavlja danes pri reševanju svetovne gospodarske krize, pri reševanju evropske gospodarske krize in v nič manjši meri pri reševanju naše lastne, notranje gospodarske krize.

Vse preveč je poudarjanja, da je naša gospodarska kriza samo odmev svetovne in evropske krize. To poudarjanje zveni slično kakor turški kismet: usoda pač; z njo se ne moremo boriti, kajti: pisano je...

V našem notranjem gospodarskem življenju padamo iz protislovja v protislovja: preobilica kapitala — pomanjkanje kreditov za investicije, preobilica naložb — visoka obrestna mera za kre-

dite. Celo za zagovarjanje neznosno visoke obrestne mere kreditov so se našli strokovnjaki, ki so se povzpeli do absurdne trditve, da je visoka obrestna mera kreditov potrebna in upravičena iz splošno-gospodarskega stališča, in so utemeljevali to trditev s potrebo po likvidnosti denarnega trga.

Če bi bili podatki, da znaša višina nezaposlenega, mrtvoležečega kapitala v naši državi dve do dve in pol milijarde dinarjev, nekoliko pretirani, je vsekakor to rekord v likvidnosti našega denarnega trga, zlasti še, če računamo tudi, da je velika večina zaposlenega kapitala investirana le na kratkoročne kredite. Gotovo je, da visoka obrestna mera ni upravičena ter ima svoj izvor v težnjah po pretirani likvidnosti. Obresti za mrtvoležeči kapital pa morajo plačevati dolžniki.

V zvezi z debato o najemu notranjega (ali tudi zunajega) posojila za izvršitev raznih javnih del so nasprotniki posojila zahtevali, naj se podpira privatna inicijativa, naj se dá privatnikom možnost ustvarjanja gospodarskih podjetij.

Čemu bi se privatnik ukvarjal z delom, ko mu visoka obrestna mera nudi dovolj visoko rento, da zamore brezskrbno gledati napore podjetnejših ljudi, ki jim prav tista previsoka obrestna mera onemogoča rentabiliteto vsakega podjetja?!

Nasprotniki javnih del trdijo tudi, da nimamo za to potrebnega načrta, dasi ravno leži pri gradbenem in pri drugil.

resornih ministrstvih kopica nerešenih načrtov, vsebujočih najnujnejša, neodložljiva dela, ki bi se morala v interesu narodnega gospodarstva čimpreje izvršiti, pa morajo čakati, ker — ni sredstev.

Ali naj potrebna dela čakajo na rešitev dotlej, ko postane njih izvršitev še težja in dražja? Ali merodajni činitelji res nočejo uvideti, da brezdelje in pomanjkanje potrebnih javnih naprav krizo še vedno zaostrejuje ter ustvarja čimdalje težje pogoje za kasnejšo izvršitev tega, iz splošno-gospodarskega stališča potrebnega — načrta?

»Zdravniki« zavračajo notranje investicijsko posojilo, pač pa v isti sapi namigavajo na stare predloge, naj bi se tako posojilo sklenilo s — pravnimi kapitalističnimi skupinami...

Namen je prozoren in ne potrebuje posebnih komentarjev.

Istočasno se priporoča tudi, naj se banovinam in drugim samoupravnim telesom omogoči izvršitev investicijskih programov potom najema posojil. Seveda zopet po tako visoki obrestni meri, da se morajo že vnaprej načrti vsled nerentabilnosti zavreči.

Ni res, da je naša gospodarska kriza neizbežna posledica splošne svetovne gospodarske krize, kajti:

geografski položaj in neizkoriščana naravna bogastva naše zemlje nudijo podjetnim dovolj prilike za udejstvovanje;

prometne vezi potrebujejo izpopolnitve in izboljšanja;

pasivna trgovinska bilanca vabi industrijo;

vsepovsod se čimdalje težje občuti potreba raznih javnih naprav;

množice nezaposlenih, nezadovoljnih nudijo ceneno delovno silo.

Ali ni to dovolj programa?

Ni čuda, da je predlog generalnega direktorja Poštne hranilnice dr. M. Nedeljkovića v zadevi notranjega investicijskega posojila naletel na tako kritično polemiko; nobeno človeško delo ni popolno: črna barva ima to neodpušljivo napako, da je — pretemna, bela barva pa je sploh nemogoča, ker je — presvela...

Odlašanje položaj zaostrejuje, in vedno težja bo izvršitev.

Šesti januar je od bolnikove postelje odstranil množico zdravnikov-specijalistov še pravočasno, še pred smrtjo.

Razvijanje dogodkov na polju gospodarskega dela pa kaže, da bi bil potreben nov šesti januar za ozdravljenje hjarajočega gospodarstva.

Nov udarec domači lesni trgovini.

(PRIZADETE TUDI DRUGE GOSPODARSKE PANOGE!)

Dravska finančna direkcija v Ljubljani je izdala sklep, po katerem se smejo izvozna uverenja za osiguranje valute izdajati samo protokoliranim tvrdkam. V odloku se Finančna direkcija sklicuje na pojasnila Generalnega inspektorata financ iz l. 1924, ki določa, da se zahtevati od izvoznika uradno potrdilo o protokolaciji v primerih, ko banki ni znano, če je stranka protokolirana.

Koliko škode povzroči ta odredba naši lesni trgovini pojmujejo najlažje, ako upoštevamo, da je bilo koncem leta 1928 v Sloveniji 1751 lesnih trgovcev z obrtnimi listi, poleg tega pa 1136 žagarjev, ki so se tudi deloma pečali z

izvozom. Protokolirana pa je komaj slaba tretjina teh, ker se protokolacija doslej ni zahtevala in tudi ni nudila kakih posebnih ugodnosti, da bi trgovci prostovoljno zanjo zaprosili.

Drug položaj je v območju Stare Srbije, kjer se je izdaja obrtnega lista vezala tudi na dolžnost protokolacije. Odtod izvira tudi pojasnilo Generalnega inspektorata financ, da je izdajati uverenja samo protokoliranim tvrdkam. Pri nas pa, kjer ni dolžnosti protokolacije, se je za izdajo uverenja zahtevala le predložitev obrtnega lista, kar po novi odredbi več ne zadostuje.

Razlike med protokoliranimi in ne-protokoliranimi tvrdkami v lesni trgo-

vini pri nas ni, ker izvažajo često neprotokolirani trgovci neprimerno več kot marsikateri protokolirani. Tudi v interesu pobiranja šušmarstva v lesni trgovini je ta ukrep izgrešen, ker se je doslej izdajala uverenja vezala na predložitev obrtnega lista, s čemer je bila nelegalna trgovina izključena od izvoza. Da so se pri tem dogajale zlorabe, ki so omogočale inozemcem in tudi nekaterim šušmarjem izvoz lesa na obrtnico in pod imenom kakega upravičenega trgovca, nam je znano. Prav tako pa nam je znano, da v tem oziru niso grešili samo neprotokolirani, marveč tudi protokolirani trgovci. Gotovo je, da se bodo slične zlorabe dogajale tudi v bodoče in jih niti novi trgovinski zakon ne bo mogel odpraviti, oziroma zadostno kontrolirati.

V kolikor so obrisi novega trgovinskega zakona znani, bo dolžnost protokoliacije vezana na gotovo stopnjo plačanih neposrednih davkov. Trgovcem pa, ki plačujejo manj davka kot je predpisano za dolžnost protokoliacije, bo tudi po novem trgovskem zakonu na prosto dano, hočejo li svojo trdiko sodno protokolirati, ali ne. Verjetno pa je, da bo v bodoče izvoz vezan na protokoliacijo.

Naš urednik je na željo mnogih naših naročnikov interveniral na pristojnem mestu, da bi se nova odredba vsaj začasno umaknila, ker je nepričakovana sprememba lesni trgovini, pa tudi tr-

govini z živino in drugimi deželnimi pridelki močno škodovala. Naj bi se dala dosedanjam izvoznikom s primernim odlogom vsaj ta možnost, da se zamo-rejo pred izvrševanje te naredbe sodno protokolirati. Navzlic povdarjanju gospodarskih interesov in navzlic temu, da odredba ni v skladu s prizadevanjem vlade, da omili sedanji težki gospodarski položaj, je bila intervencija brezuspešna ter preko noči postavljeno drugo stanje kot je bilo doslej že nad šest let pri nas v praksi.

Našim lesnim trgovcem in izvoznikom živine ter drugih deželnih pridelkov ne preostane sedaj nič drugega kot to, da se na podlagi obrtnega lista in drugih dokumentov pustijo hitro protokolirati pri svojem trgovinskem sodišču (v Ljubljani, Mariboru, Celju ali v Novem mestu).

Taksa za protokoliacijo za trgovce, ki imajo svoj sedež v Ljubljani ali v Mariboru znaša Din 500, za ostala mesta 300 Din, za trgovce v trgih in vaseh pa 150 Din. Upamo, da bodo trgovinska sodišča pospešeno poslovala, da vsaj ona očuvajo naše domače gospodarstvo pred še večjo škodo.

Obenem pa svetujemo trgovcem, da potom svojih gremijev, ali potom osebnih vlog na Zbornico TOI zahtevajo, naj se ta odredba vsaj začasno umakne, da se dá dosedanjam izvoznikom možnost protokoliacije.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

V našem slučaju izračunamo čisti dobiček žage v mesecu aprilu na ta način, da od nečistega dobička odštejemo še te zneske:

	Din
amortizacija nepremičnin in rentabiliteta	3.500—
amortizacija premičnin	666·60
skupni odpisi	4.166·60
nečisti dobiček	40.670—
čisti dobiček v aprilu	36.503·40

Zaključevanje računov produkcije.

Ob koncu poslovnega leta zaključeni računi posameznih odsekov produkcije (žag, kompleksov za izsekavo, prostorov za obdelavo, obtesavo lesa.) nam pokažejo samo debetni ali samo kreditni saldo, to je: razmerje dotične žage ali kompleksa nasproti glavnemu knjigovodstvu. Drugega nam ta številka ne pove ničesar.

Da izračunamo rentabiliteto posameznega računa produkcije, moramo u-

gotoviti vrednost zaloge neobdelanega in obdelanega blaga na zaključni dan (31. dec.). Ob urejenem vodstvu kontrolne skladiščne knjige je delo lahko ter nam že stanje, izkazano v kontrolni skladiščni knjigi pri posameznih odsekih pove tudi vrednost zaloge neobdelanega in obdelanega lesa, v kolikor teh zalog še nismo prenesli na račun blaga pri centralnem oddajnem skladišču, oziroma računu. Da se prepričamo, če je kontrolna skladiščna knjiga tudi v redu vojena, moramo izvršiti vsaj nekaj poskusnih primerjav, da doženemo, če v kontrolni skladiščni knjigi zabeležene množine zaloge tudi v resnici odgovarjajo dejanskemu stanju.

Ce se pri dotičnem odseku kontrolna skladiščna knjiga ni vodila, je potrebno popisati zalogo po stanju na zaključni dan in ugotoviti vrednost posameznih skupin in vrst neobdelanega in obdelanega lesa.

Pred zaključenjem računa dotičnega odseka v knjigi produkcije zabeležimo na zaključni dan vrednost zaloge v kreditni stolpec, na kar oba stolpca seštejemo s svinčnikom. Razlika, za katero je vsota kreditnega stolpca večja od vsote debetnega stolpca, predstavlja nečisti (kosmati) dobiček pri dotičnem računu. To razliko zapišemo v debetni stolpec za označbo: »prenos na račun dobička produkcije«, na kar potegnemo zaključni črti ter morata biti vsoti debetnega in kreditnega stolpca izenačeni.

Račun za novo poslovno leto v naslednji vrsti (1. jan. sledečega leta) pa otvorimo s tem, da vrednost dne 31. XII. izkazane zaloge vpišemo za označbo: »vrednost zaloge« v debetni stolpec. Ta vpis je otvoritvena postavka za naslednje leto in predstavlja dolg dotičnega odseka nasproti glavnemu knjigovodstvu, istočasno pa tvori ta znesek aktivno postavko za račun bilance centralne uprave na zaključni dan.

Seveda je mogoče, da imamo pri posameznih produkcijskih odsekih tudi izgubo, kar doženemo na ta način, da smo po pripisu zaloge na zaključni dan v kreditnem stolpcu ugotovili, da je vsota debetnega stolpca večja od vsote kreditnega. Razlika je nečista izguba

ter jo moramo kot tako vpisati v svrhu izjednačbe obeh stolpcev v kreditni stolpec. Novo poslovno leto pa zopet otvorimo z izkazano vrednostjo zaloge na zaključni dan v debetnem stolpcu.

Pri onih odsekih, ki so brez zalog, ker smo eksploatacijo končali, izračunamo samo vsoto bruto dobička ali izgube (glej račun odseka Jesenovec!) ter račun zaključimo in ne vstavljamo v naslednje leto nikake otvoritvene postavke.

Iz knjige produkcije napravimo ob sklepu leta izvleček po vzorcu izvlečka iz knjige dolžnikov ali upnikov. V dveh posebnih stolpcih pa zbiramo tudi izkazani dobiček ali izgubo, in sicer dobiček v posebnem, izgubo pa zopet v drugem stolpcu.

Kontrola računa produkcije v glavni knjigi nam pokaže, da mora biti šesteta skupna vsota stanja posameznih računov v izvlečku enaka stanju, ki nam ga izkazuje račun produkcije v glavni knjigi, če k vsoti izvlečka prištejemo skupno v izvlečku izkazano izgubo ter od nje odbijemo skupni dobiček, ki smo ga izračunali v izvlečku.

Stanje računa produkcije nam tedaj ob zaključku poslovnega leta izkazuje vrednost zalog neobdelanega in obdelanega lesa ter gre razlika na račun izgube in dobička pod naslovom kosmatega dobička (ali izgube) pri produkciji.

Ker moramo tudi glavni račun produkcije (v glavni knjigi) otvoriti sledeče leto z vsoto, ki jo izkazuje izvleček iz posameznih računov v knjigi produkcije, prenesemo pred zaključkom v račun produkcije v glavni knjigi v kreditni stolpec vsoto v izvlečku izkazane kosmatega dobička, v debetni stolpec pa vsoto izkazane kosmate izgube, na kar se mora saldo računa produkcije v glavni knjigi ujemati z v izvlečku izkazanim stanjem.

Dalje sledi.

**Ali ste poravnali
naročnino!**

Ing. Fr. V.

Nekaj o elektriki.

(Konec.)

Žarnice so se preje označevale po svečah, dandanes se pa označujejo izključno le po potrošnji električnega toka v vatih. Prinašamo razpredelico, iz katere je razvidna zveza med potrošnjo v vatih in svetlobo v normalnih svečah.

Označba potrošnje v vatih olajšuje preračunavanje celotne potrošnje v gotovem času. N. pr. 60-vatna žarnica gori 4 in pol ure na dan. Kolika je mesečna potrošnja?

1 vat = 0'001 kilovata

kilovatne ure = $0\cdot06 \times 45 \times 30 = 8\cdot1$.

Žarnice s prozornim steklom običajno preveč bleščijo. Zato jih včasih matiramo s posebnim lakom. Lahko jih tudi barvamo z različnimi laki kakor rudeče, modro itd. Po stanovanjih so se zelo priljubile žarnice z opalnim steklom. Dasi je opalno steklo neprozorno, se izgubi jedva 10—15 odstotkov izžarevane svetlobe. Žareče nitke sploh niso več vidne, temveč cela krogla žari, kar daje prijetno gorko luč. Bleščanje je pri teh žarnicah popolnoma izključeno. Žarnice z »dnevno svetlobo« imajo modro-zelenkasto steklo, ki ne propušča rdečih in rumenih žarkov. Svetloba je vsled tega nekako bleda in mrzla. Ima pa to prednost, da zamoremo pri njej razločevati vse barve v naravnih odtenkih. Izguba na svetlobi je precejšnja; znaša 30—35 odstotkov, kar moramo vpoštevati pri izbiri žarnice. Priporočljive so za razsvetljavo izložbenih oken.

Prodaja žarnic utegne biti rentabilna v oddaljenih krajih. Tovarne za žarnice so kartelirane. Na osnovne cene dajejo gotov popust, ki se stopnjuje z odjemom. Pri večjem odjemu se pri zastopniku navadno lahko doseže še poseben popust. Žarnice so obdačene z državno trošarino. 10 in 15-vatne žarnice so proste trošarine. Pri 25 in 40 vatnih znaša ta 5 Din, pri 60 vatnih 12 Din, pri 75 v. 15 Din, pri 100 v. 20 Din, pri 150 v. 60 Din, pri 200 v. 80 Din in pri 300 v. 120 Din. Večje žarnice v gospodarstvu pač skoraj ne pridejo v poštev več.

Z žarnicami moramo previdno ravnati, da se ne pretrga tenka kovinska nit. Opustiti moramo vsako nepotrebno prekladanje. Skladišče naj bo suho, da ne odpadejo trošarinski traki, kar lahko povzroča sitnosti s finančno kontrolo.

Poleg električne razsvetlave je zelo razširjeno še likanje z elektriko. Likanje z elektriko je sicer nekoliko dražje kakor likanje z ogljem ali celo z razgretim železom, zato je pa mnogo bolj snažno in praktično. Seveda je treba s tokom štediti in likalnik odklopiti, če za krajši čas prenehamo z likanjem. Enako je treba tudi med likanjem večkrat likalnik odklopiti, kadar postane prevroč. Novejši likalniki so opremljeni z avtomatičnim regulatorjem, ki prekine tok, kakor hitro se likalnik preveč segreje; pri tem ni treba iztakniti zatiča, temveč likalnik ostane potom priključne vrvice zvezan z napeljavo ter se avtomatično zopet priklopi, čim se nekoliko shladi.

Likalniki za gospodinjstvo so težki 3 in pol kg ter potrošijo ca 450 vatov. Likalnik vsebuje grelni vložek, ki obstoji, slično kakor žarnica, iz tenke žice, ki jo segreva električni tok. Kadar ta vložek pregori, se lahko zamenja, likalnik sam je pa seveda še nadalje vporaben. Omeniti bi bil še kuhalnik, ki je pripraven za hitro zavretje vode ali mleka v času, ko v štedilniku ni ognja. Priključi se na običajen zatični kontakt. **Pri tem moramo paziti, da ne pristavimo praznega lonca, ker bi v tem slučaju grelni vložek pregorel.** Tudi električne peči se včasih vporabljajo po sobah, ki nimajo peči. Splošno se pa električna kuha in kurjava tako dolgo ne bo mogla vpeljati, dokler bo cena električnega toka tako visoka kot je danes.

Najvažnejšo vlogo v narodnem gospodarstvu pa igra vsekako električni pogon. Električni motor je namreč najenostavnejše pogonsko sredstvo, ki ne potrebuje skoraj nobene oskrbe. Zadostuje, da ga od časa do časa osnažimo in redno mažemo tečaje. Obrabijo se edinele ogljene krtače, ki jih je treba vča-

sih premenjati. Poraba toka se natanko ravna po obtežitvi, tako da nikdar po nepotrebnem ne trošimo električne energije. Motor za vrtilni tok se priključi potom treh dovodnih žic, ki morajo vse tri biti zavarovane z varovalkami. Če pregori samo ena, a je motor vkljub temu priključen, obstoji nevarnost, da se poškoduje. Zato je zlasti pri večjih motorjih uporabiti namesto navadnega stikala avtomatično, ki nadomestuje ob enem vse tri varovalke. Samo en dovod v tem slučaju nikdar ne more biti prekinjen, ker v slučaju kake napake ali preobremenitve avtomatično stikalo vsestransko odklopi motor. Poleg stikala, s katerim priključimo motor, je pri večjih motorjih potreben še zaganjač, ki

polagoma spravi motor v tek ter prepreči tako prevelik sunek el. toka. Če med obratom izostane tok in se motor ustavi, moramo takoj iztakniti stikalo, ročko zaganjača pa zavrteti nazaj na izhodno točko, ker sicer pri povratku toka pregore varovalke — če so pa te vezane z žico — pa motor sam! Manjši motorji, kakor ventilatorji, mlinčki za kavo, stroji za rezanje mesa in slični ne potrebujejo zaganjača. Tudi se navadno priključijo samo potom dveh žic na napeljavo za razsvetljavo.

Upamo, da smo podali s tem čitateljem kratek pregled najvažnejših vprašanj iz praktične elektrotehnike, kar jim gotovo utegne koristiti, kadar si bodo napeljali elektriko.

Gospodarske beležke.

Izpremema v naši devizni politiki.

Doslej je Narodna banka držala dinar v vezanem razmerju s švicarskim frankom na višini 10-959 Din za en švicarski frank. Zadnje čase pa je švicarski frank nekoliko oslabil, vsled česar so pričeli tudi pri nas naraščati kurzi onih deviz, ki niso bile povezane s švic. frankom; z drugimi besedami: tudi naš dinar je nazadoval vsporedno s švic. frankom. Sedaj pa je Narodna banka spremenila svojo devizno politiko ter kupuje švic. frank le še po kurzu 10-956. Posledica je, da se je dinar zopet dvignil na ono mednarodno notacijo, na kateri je bil pred nazadovanjem švic. franka.

Ogromni dobički naše sladkorne industrije.

Velikobečkerečka tvornica sladkorja, d. d. je ob delniški glavnici 36 milijonov dinarjev in ob rezervah 40 milij. dinarjev izkazala nič manj kot **22 milijonov** dinarjev čistega dobička, kar znači 61 odstotno obrestovanje delniškega kapitala, oziroma 30 odstotno obrestovanje skupne vložene glavnice. Visoki dobiček v času splošne gospodarske krize nikakor ni upravičen in pričra o nesorazmerni gospodarski politiki pri nas.

Novo investicije v borskem rudniku.

Francoska družba »Mines de Bor«, ki eksploatira bakrene rudnike v Boru, je sklenila obratovanje močno razširiti, ker je rentabilnost tega našega bakrenega rudnika navzlic padanju cen bakra tako velika, da je družba lansko poslovno leto zaključila z ogromnim dobičkom 112 milijonov Din. Za nove investicije je družba najela posojilo v znesku 400 milijonov frankov (skoraj milijardo dinarjev).

Znižane carine na čehoslovaške tekstilije.

Po novi trgovinski pogodbi je znižana naša carinska tarifa za čsl. tekstilno blago za 10—12%, pri luženih tkaninah in pri tkaninah za žimnice pa za 20 do 33%, poleg tega pa je uvoz fesov carine prost, dočim je znašala dosedanja carina za komad 16-50 Din s čopom ter 11 Din brez čopa.

»Citroen« v Jugoslaviji.

Ker je opustil Ford namero, da bi zgradil v Jugoslaviji avtomobilsko tvornico za vse balkanske države, je stopila v pogajanja z našo vlado francoska tvornica »Citroen«, kot se poroča iz poučnih krogov.

Naš izvoz vina v Avstrijo.

Lansko leto je uvoz inozemskih vin v Avstrijo nazadoval ter je znašal le 387.387 hl v vrednosti 18.6 milijona šilingov nasproti uvozu leta 1929, ki je znašal 406.160 hl v vrednosti 21.7 milijona šilingov.

Naš uvoz vina pa je navzlic temu porastel ter je znašal sledeče množine v hektolitrih:

	1929	1930
mošt	2.611	279
vino	29.371	31.642

Uvoz mošta je nazadoval, dvignil pa se je uvoz vina tako, da smemo smatrati zaključek za zadovoljiv.

Uvoz našega krompirja v Avstrijo dovoljen.

Potom zunanjega ministrstva je bil obveščen poljedelski minister, da je uvoz našega krompirja v Avstrijo dovoljen brez pridržkov, ker se je ugotovilo, da bolezen raka ne obstoji pri nas.

Povečani izvoz prašičev na Čehoslovaško.

Vsled odpovedi trgovinske pogodbe z Madžarsko je pričela Čehoslovaška kriti svoje potrebe na Poljskem in v Jugoslaviji. Izvoz naših prašičev na Čehoslovaško je vsled tega narastel ter smo v letošnjem februarju izvozili tja 3395 komadov, dočim smo jih lani v istem mesecu izvozili le 1590.

Jugoslovanska tvornica avijonskih motorjev.

Te dni se je osnovala v Beogradu »Jugoslovanska tvornica avijonskih motorjev« z delniško glavnicco 3.500.000 dinarjev, razdeljeno na delnice po 1000 dinarjev, od katerih se 2000 komadov glasi na ime, 1500 pa na prinesitelja.

Naš izvoz v Avstrijo.

Po avstrijski statistiki odpadejo od lanskoletnega uvoza na Jugoslavijo sledeče množine vagonov:

	skupno:	iz Jugoslavije:
koruza	15.000	4.000
pšenica	31.000	3.500
oljni plodovi	180	60
seno	32.000	200
perutnina	1.000	350
jajca	1.750	270
olje	400	5
vino	5.500	350
sveže meso	4.000	650
premog	70.000	4.500
gradbeni les	10.000	2.500
drva	3.000	500
doge	800	500
lez za celulozo	400	300
ovčje kože	200	43
sveže slive	3.000	1.700
suhe slive	400	300
orehi	500	120
jabolka	7.000	3.000

Po širnem svetu.

Poljsko-nemška trgovinska pogodba.

Pretečeni teden so bila zaključena pogajanja za sklep trgovinske pogodbe med Nemčijo in Poljsko ter se ima pogodba predložiti nemškemu parlamentu in poljskemu senatu v odobritev.

Dočim so poljski gospodarski krogi vzeli novo pogodbo z umevanjem na znanje kot kompromis, pri katerem je seveda morala Poljska mnogo popustiti, se v Nemčiji opaža močno gibanje proti odobritvi pogodbe zlasti v poljedelskih krogih, ki jih podpirajo z vsemi silami nacionalistične parlamentarne skupine, skušajoč izrabiti trenutek gospodarske nezadovoljnosti v svoje politične name, ne in izvojevati poraz vlade.

Uspeh čehoslovaškega notranjega posojila.

Po poročilu bančnega konzorcija je podpisovanje čehoslovaškega notranjega investicijskega posojila nadkrillilo pričakovanje ter je posojila podpisano za 1.300 milijonov Kč več kot je bilo potrebno.

Avstrijsko notranje posojilo.

Avstrijska vlada je sklenila najeti pri domačih denarnih zavodih 7% investicijsko posojilo v višini 150 milijonov šilingov na amortizacijsko dobo 40 let. Posojilo se bo emitiralo počejajo 95 in se bo porabilo za razna potrebna javna dela.

Žitna konferenca v Rimu.

V četrtek je pričela zasedati v Rimu svetovna žitna konferenca, ki ima nalogo stabilizirati žitne cene in po možnosti tudi določiti kontingentiranje žitnih presežkov ter doseči, da se bodo sklepi zadnje evropske gospodarske konference glede prvenstvene preskrbe evropskih držav z evropskim žitom tudi v resnici izvajali. Radi odpovedi udeležbe Amerike ima konferenca malo izgledov na uspehe, zlasti ker je svetovna poraba žita proračunjena na letnih 230 milijonov met. stotov, lanski pridelek pa znaša 345 milij. met. stotov. Iredaj 115 milij. met. stotov nad porabo. Velik del te nadprodukcije leži v Ameriki, ki ga bo skušala plasirati po najnižjih cenah.

Tudi Grčija najema investicijsko posojilo.

Te dni je bila v Londonu podpisana pogodba za najem posojila za Grčijo v znesku 46 milijona funtov (1.270 milij. Din) po 6%, ki se bo emitiralo po kurzu 87 in uporabilo za omiljenje gospodarske krize potom javnih del v Grčiji.

FAŠISTIČNI TISK POZIVA NA BOJKOT JUGOSLOVANSKEGA BLAGA.

Ker v par mesecih poteče naša trgovinska pogodba z Italijo, poziva fašistični tisk, naj se v novi trgovinski pogodbi upošteva načelo: »Kupuj tam, kjer se kupuje tvoje blago!« Poudarja se posebno dejstvo, da je Italija v trgovanju z našo državo močno pasivna ter da se dajo produkti, ki jih izvažamo mi v Italijo, nabaviti povsod, ker vlada na svetovnem tržišču preobilica agrarnih pridelkov, ki so glavni predmet našega uvoza v Italijo.

Kakor je na eni strani res, da je Italija v trgovanju z našo državo pasivna, je to popolnoma naravno, ker je italijanski uvoz v našo državo deležen vseh največjih ugodnosti, ki jih imajo druge države, s katerimi obstojijo trgovinske pogodbe. Če bi nam nudila Italija boljše blago ali nižje cene kakor druge države, bi se gotovo tudi njen uvoz v Jugoslavijo dvignil ter hitro izpodrinil predmete, ki jih uvažamo iz drugih držav. Pasivnost italijanske trgovine ne temelji na kakih ovirah, temveč je ne-

Visok prebitok v francoskem proračunu.

Po reduciranju nekaterih izdatkov izkazuje francoski proračun 118 milijonov frankov prebitka, kar je rekordna višina v francoski državno-gospodarski zgodovini. Prebitok se uporabi za razne nepredvidene stroške.

Nazadovanje potrošnje bombaža.

Mednarodni urad bombaževih predilnic in tkalnic v Manchesteru je ugotovil, da svetovna poraba bombaža in bombaževih izdelkov nazaduje, ker izpodrivajo bombaž vedno močnejše druge tkanine. Omejena potrošnja je tudi delna posledica splošne gospodarske krize. V pravkar zaključenem zadnjem polletju bombaževih letine je poraba nazadovala za 15 odstotkov za lansko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarena dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta 4
Prodaja na obroke

izbežna posledica svobodne trgovine, katere načelo se pri nas najbolj upošteva in izvaja.

Pasivnost italijanske trgovine pa je tudi splošna, ker se v statističnih podatkih o zunanji trgovini ne upoštevajo tihi dohodki italijanskih paroplovnih družb in dohodki tujskega prometa, ki ravno v Italiji predstavljajo znatno aktivno postavko. Poleg tega pa fašisti tudi ne znajo ali nočejo upoštevati dejstva, da gre velik del našega uvoza v Italijo, bodisi predelan ali pa samo prepakiran kot italijansko blago zopet v inozemstvo in igra Italija pri tem samo vlogo posrednika.

Pozive fašističnega časopisja moramo sicer smatrati za nekako predpripravo terena za zaključitev nove trgovinske pogodbe, vendar pa morajo biti naši gospodarski krogi na oprezu in zlasti radi teh glasov v pripravljanju načrtov nove pogodbe skrajno previdni, da ne bo oškodovan naš, že itak nazadujoči izvoz v Italijo.

ODPOR PROTI NEMŠKO-AVSTRIJSKI GOSPODARSKI UNIJI.

V enajsti številki smo poročali o ustvaritvi gospodarske unije med Nemčijo in Avstrijo ter poudarili, da je politična plat tega sporazuma daleko važnejša pomena kot se sodi na prvi pogled.

Nova trgovinska pogodba med Avstrijo in Nemčijo ne bi pomenila nič manj kot odpravo carinskih mej ali ustvaritev popolne gospodarske enote obeh držav. Istočasno pa znači ta pogodba, da sta obe državi tudi v zunanje-trgovinskih odnošajih popolnoma odvisni druga od druge ter je n. pr. pogodba Nemčije s katerokoli drugo državo obenem avtomatično obvezna tudi za Avstrijo in obratno.

Carinske tarife se sicer za enkrat ne odpravijo še popolnoma ter se bo to zgodilo šele postopoma, vendar v tako kratkem roku, da bodo carinske tarife obeh držav tudi na zunaj tekom enega leta docela izenačene in bodo začasno izjemo tvorili le predmeti monopola, ki so v obeh državah za sedaj še zadeva notranje ureditve.

Pogodnici zagovarjata to pogodbo kot naravno posledico konference za ustva-

ritev evropske unije, povdarjajoč, da sta pripravljene k bloku pripustiti tudi druge, zlasti južnoevropske države.

V evropskih političnih krogih se trdi, da je s tem aktom kršena ženevska pogodba iz leta 1922, v kateri se je Avstrija zavezala varovati svojo gospodarsko in politično neodvisnost ter se izogniti vsake akcije, ki bi ogrožala to njeno neodvisnost.

Diplomatski zastopniki Francije, Italije in Čehoslovaške so protestirali na Dunaju, zlasti ker nemško nacionalno časopisje poudarja, da pomenja pakt prvi korak k politični združitvi obeh držav.

Dočim se položaj v Angliji, Franciji in na Čehoslovaškem ter v Italiji presoja zelo kritično, so države Male antante zelo rezervirane ter čakajo, da se objavijo avtentični podatki pogodbe in da se dožene, če je s tem aktom dana kršitev omenjene ženevske pogodbe.

Naša država je s tem aktom gospodarsko močno prizadeta, vendar bo eventuelni nastop predvidevno skupen z ostalimi zaveznici.

Tržna poročila.

Žito.

Na svetovnem tržišču se opaža učvrstitev cen, ki je to pot tudi pri nas vplivala na cene, na ljubljanski borzi pri pšenici, dočim so ostale cene drugih vrst žita, moke in koruze neizpremenjene.

Pšenica notira na ljubljanski borzi po zvišanih cenah, mlevska vozina, slovenska postaja, plačilo v 30 dneh (v oklepaju so cene pred 14 dnevi): bačka potiska, 80-81 kg, 1% primesi 212.50—215 (207.50—210) Din; bačka srbobranska, 79-80 kg, 2% primesi 210—212.50 (207.50—210); gornjebačka, 79-80 kg, 2% primesi 210—212.50 (202.50—205); bačka, Sombor okolica, 79 kg, 2% primesi mlevska vozina 192.50 do 195 (187.50—190); baranjska, 79-80 kg, 2% primesi 192.50—195 (187.50—190).

Nejasen položaj na kožuhočinastem sejmu.

Na sejmu kožuhočine v Ljubljani dne 22. in 23. t. m. je bilo izredno veliko blaga, zlasti lisic in zajcev. Inozemskih kupev je bilo malo in so bile njihove ponudbe tako nizke, da se sejska uprava niti ni mogla odločiti za prodajo, vsled česar je dražbo preložila za 14 dni ter bo bržkone nova dražba okoli 10. aprila. Bajje je pričela Amerika zopet kupovati, vsled česar se pričakuje izboljšanje cen. Na drugi strani pa poročajo, da je moskovski kožuhočinski sejem dobro uspel, vsled česar so inozemska tržišča precej pokrila svoje potrebe. Tudi lipski kožuhočinski sejem je prenapolnjen z ruskim blagom.

Pridobivajte nove naročnike!

Znižanje cen domačega železa.

Ker je navzlic visokim zaščitnim carinam pričel naraščati uvoz železa v Jugoslavijo, so bile naše železarne prisiljene te dni znižati cene. Tudi znižane cene še daleč ne odgovarjajo dejanskemu razmerju ob splošnem padanju cen. Železarne trdijo, da pomenja sedanje znižanje maksimum v popuščanju ter da so prisiljene delati z izgubo; zlasti se pritožujejo na neugodne prevozne tarife ter trdijo, da so inozemske cene železa pravi dumping. To jadikovanje je neutemeljeno ter opozarjamo naše čitatelje na članek v letošnji deveti številki, str. 136.

Tvorniške cene so določene v sledečih višinah za kg:

	betonsko	šipkasto
Zagreb, Ljubljana in		
Celje	3·18	2·28
Beograd	3·175	3·375
Novi Sad	3·205	3·305

Med.

Vsled velikih zalog so šle sicer cene našega meda nekoliko navzdol, vendar pa so še vedno visoko nad svetovno pariteto, vsled česar ga tudi ne moremo izvažati. Nemška veletrgovina n. pr. nudi ruski med po 8·50 Din kg fko Hamburg, dočim je cena našega meda na veliko 10—12 Din, na trgu v detajlu pa 14—18 Din kg.

Jajca.

Na inozemska tržišča jajc prihajajo velike množine, kupcev pa ni, vsled česar so tudi cene šle navzdol.

V Italiji se ponuja blago iz Egipta, Sirije in Turčije po Lit 340—350, fko genovsko skladišče.

V Nemčiji se trguje predvsem z domačim blagom, ki se plačuje po 6¼ pfeniga na debelo.

Perutnina v Italiji.

Milano plačuje našo perutnino po sledečih cenah za kg žive teže: kokoši Lit 6·50 (začetkom februarja Lit 7—); purani Lit 8 (začetkom febr. Lit 7·50); race Lit 8 (zač. febr. Lit 7·25); gosi Lit 5 (začet. febr. Lit 6·25) za kg.

Ameriško tržišče.

Ameriška blagovna tržišča notirajo sledeče cene, katerim v oklepaju dodajamo cene pred tremi tedni:

Žito notira na čikaški borzi: pšenica se je v ceni okrepila ter notira bušel (27·21 kg) 79·63 do 79·75 cent. (pred 3 tedni 79·50); ostala žita notirajo za bušel (25·40 kg): rž, ki je šla pred tremi tedni močno navzdol, se je prav tako okrepila zopet na 40·25 cent. (pred 3. tedni 36·75); oves se je prav tako okrepil ter notira 32·87 (30·25); korusa je ob nestalni tendenci porastla na 64·50 (60·12).

Bombaž se je po zadnjem porastu cen nekoliko znižal in notira v Newyorku ob stalni tendenci 10·89 (11·10) cent. za lihro (0·45 kg).

Sladkor je šel za spoznanje navzgor ter notira v Newyorku 1·25 (1·21 pred tremi tedni).

Kava: »Rio« kaže znake nagibanja navzdol in notira v Newyorku 5 (5·04 pred 3 tedni); »Santos«, ki je pred tremi tedni nazadovala (na 7·86), je zopet porastla na 7·97.

Padanje cen ameriškega petroleja.

Dočim velike petrolejske tvrdke še vedno vzdržujejo ceno 12·5 centa (7 dinarjev) za galono (3·785 litra), ponujejo ostale rafinerije galono po 8—10·5 centa (4·48—5·88 Din); manjše, od kartela neodvisne rafinerije pa zahtevajo le po 5 centov (2·80 Din) za galono.

Tudi v ostalih državah gredo cene petroleja navzdol in se je k velikim zalogam pridružil še ruski petrolejski izvoz.

Ponovno znižanje cen bencina in petroleja na Poljskem.

Poljske rafinerije so ponovno znižale cene petroleja za 7·5 vinarja (47·5 pare), bencina pa za 11·5 vinarja (72·8 pare) pri kilogramu.

Učvrstitev cen konoplje.

Na evropskem tržišču s konopljo je nastopilo izboljšanje ter tudi Rusija ne nudi več blaga po prejšnjih nizkih cenah in je sklenila zadnje veliko kupčijo v Angliji po 35 funtov za tono.

Znižanje cen steklenine.

Na Čehoslovaškem se vršijo razgovori industrijecev, na katerih pride gotovo do sklepa znižanja cen za steklene izdelke, zlasti za namizno steklenino, katere se mnogo uvaža v našo državo. Ako računamo poleg tega tudi z znižano uvozno carino, stoji steklenina pred pocenitvijo.

Znižanje cen na Poljskem.

Povodom akcije poljske vlade za znižanje cen so doseženi sledeči rezultati: cene kemikalij so padle za 15—20%, izdelkov tekstilne industrije za 10 do 25%, premoga za 3—5%, železa za 5%, petroleja za 3,5% in časopisnega papirja za 4½%.

Pocenitev premoga na Poljskem.

Poljska premogovna industrija je znižala cene premogu za 3—5 odstotkov.

je pri nas in v inozemstvu najbolj priljubljena

krema za čevlje

Lesno tržišče.

Kriza v romunski lesni industriji.

Da preživlja tudi Romunija težko lesno krizo, priča statistika, ki izkazuje, da je leta 1929 od 155 lesnoindustrijskih podjetij zaključilo 88 industrij z dobičkom, 67 pa z izgubo. Izguba pri teh podjetjih znaša 44 odstotkov vložene glavnice. Najhujše je prizadeta lesna industrija na Sedmograškem.

Insolvenca treh italijanskih lesnih tvrdk.

Te dni so prijavljeni konkurzi treh znanih italijanskih lesnih podjetij: Giacomo Passera v Trstu, Alberto Muselli v Paviji in Luigi Borgia v Ivrei.

Nekaj inozemskih povpraševanj za naš les.

Smrekove deske, jugosl. provenijence, široko blago 24—26 m/m išče tvrdka: A. G. für Mühlen & Holzindustrie, Wien I, Am Hof 11.

Hrastove, pragove 260 cm, 16/16 in 16/15/26, hrastove boules I. z nekoliko II., furnirske hlode in jesenova debla II., bela kupi Fr. Kurt Walter, Wien II, Ausstellungstrasse 31.

Hrastove pragove 260 cm 16/16/26 in 16/15/25 kupi proti takoj, plačilu Rihard Nickerl, Zagreb, Kumičićeva ul. 10.

Ruske lesne ponudbe na naših tržiščih.

Za Italijo so pred nekaj dnevi ponudili Rusi večje množine uzuelno rezanega lesa I.—II. po ceni Lit 280—290 cif Napoli, Genova ali Bari.

Tudi v Egiptu so ponudbe Rusije za I.—III. blago za 2 šilinga (Din 28.—) pri kub. metru nižje od naših cen.

Te cene že niso več tako nizke kot so bile pred sklopom rusko-angleške pogodbe, ko so morali Sovjeti angleške dimenzije prodajati na drugih tržiščih.

Nazadovanje poljskega lesnega izvoza.

Že lansko leto je poljska lesna trgovina močno nazadovala. Podatki izvoza lesa iz Poljske v letošnjem januarju pa kažejo ponovno nazadovanje ter je izvoz lesa v tem mesecu znašal:

	ton	milj. zlotov
lani	211.100	279
letos	142.523	181

Nazadovanje je splošno, le izvoz tramov in desk je letos celo porastel.

Dobave.

150 m hrastovega lesa in 50 komadov impregniranih drogov nabavi do 30. t. m. direkcija dr. rudnika, Velenje.

12.000 m raznega lesa nabavi do 15. aprila uprava državnih monopolov v Beogradu, do 2. aprila pa **7.200 m³ raznih desk.** Pogoji pri Zbornici TOI.

ZNAKI IZBOLJŠANJA NA LESNEM TRGU.

Poročila inozemskih listov kažejo, da so zaloge v naših inozemskih lesnih tržiščih, zlasti v Italiji znatno zmanjšane, vsled česar je nastopilo živahnije zanimanje za naš gradbeni les, zlasti za tramovje. Cene so sicer še vedno neizboljšane ter tudi ni pričakovati kakega nenadnega dviga, dasiravno je ruska ponudba na naših tržiščih nekoliko popustila, ker so Sovjeti trenutno zaposleni z dobavami za Anglijo in Nemčijo.

Računati pa moramo sedaj zlasti s poljsko konkurenco, ker je poljski les vedno bolj iztisnjen iz svojega dosedanjega glavnega tržišča v Nemčiji. Tudi Avstrija še vedno vedno išče odjemalca, kar pride v poštev zlasti za Francijo, kjer so naše zveze še vedno odločno premajhne, pa tudi naše prevozne tarife previsoke, da bi zamogli razviti navzlic ugodnejšemu geografskemu položaju izdatno konkurenco. Tudi Romu-

nija nam dela na južnopomorskih tržiščih z nizkimi ponodbami mnogo škode.

Z Romunijo ustvarjeni lesni izvozniki kartel omiljuje sicer nekoliko konkurenco s te strani, vendar bo treba mnogo previdnosti, da ne bo pri eventualnem kontingentiranju oškodovan naš izvoz, zlasti ker se skuša Romunija iznebiti velikih zalog kvalitativno slabega blaga za vsako ceno.

Grčija se zanima močno za les v naših južnejših krajih, kjer je tržišče izboljšano ter poslujejo vsi obrati s polno kapaciteto, ker so se zaloge pričele prazniti.

Iz Italije je došlo precej naročil posameznim izvoznim tvrdkam, poleg tega pa se opaža večje zanimanje za naš gradbeni les. Tudi trgovina z drvi se obeta na jesen izboljšati, ker so se zaloge v inozemstvu vsled zadnjih mrazov skrčile občutneje kot se je pričakovalo.

IZKORIŠČEVANJE GOZDOV.

Pod naslovom »Iskoriščevanje šuma« je izdal univ. profesor dr. Ugrenović obširno knjigo, ki je vzbudila v krogih lesotržcev in gozdnih posestnikov veliko pozornosti, ker je to eno izmed onih redkih del, ki so prikrojena zares za naše razmere.

Knjiga je pisana v lahkoumljivi hrvaščini ter obravnava gozd in gozdno gospodarstvo iz stališča izkoriščanja. Poleg praktičnih nasvetov za gozdno izkoriščanje priobčuje na pregleden način tudi finančne, tehnične, komercialne in

druge formalne strani gozdnega izkoriščanja.

»Iskoriščevanje šuma« je delo zase in mu bodo sledile še štiri knjige, katerih poedina bo predstavljala zopet samostojno delo, obravnavajoče znanstvene, gospodarske, trgovinske in tehnične plati gozda in gozdnega gospodarstva.

Našim lesotržcem, žagarjem in gozdnim posestnikom toplo priporočamo nabavo tega dela, ki stane Din 88—komad (s povzetjem in poštnino vred) ter se naroča pri: Dane Tomičić, Zagreb, Wilsonov trg 12.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Tendenco za les na borzi je neizpremenjeno slaba, v privatni trgovini pa se opaža nekaj več življenja.

Cene so neizpremenjene (glej 6. številko).

Povpraševanja se nanašajo na sledeče blago:

Bukovi pragovi, 2.60 m, 16×26×16, 2.50 m, 15×25×16, 2.60 m, 14×24×15. Najmanjši kvantum 2000 komadov. Dobava do konca maja odn. nekaj junija. Franko vagon nakladalna postaja.

Brzovjavni drogovi, smreka in jelka. dolžina 10 m, debelina na tanjšem koncu 12 cm, zdrave kvalitete. Kvantum 20 do 30 tisoč komadov letno, 1500 do 2000 komadov mesečno. Cena 275 Din, franko Sušak pristanišče.

Brezovi hlodi, sveže sečnje, od 2 m naprej s toleranco 10% od 1 do 2 m, blago absolutno ravno in zdravo, z najmanjšim odstotkom malih grčic posameznih, premer v vrhu 20 do 30 cm. Cena franko meja Postojna za 100 kg, 2 vagona mesečno!

Bukova metlišča, 1 m dolžine, 27/27 mm. Franko meja Postojna.

Večjo množino bukovih pragov 2·20×20×14 cm in 2·65×24×16 cm. Navesti množino, dobavni rok in ceno franko meja Postojna. Hrastovi hlodi od 3 do 4 metre dolžine, najmanjši premer pod skorjo 30 cm. Cena franko Postojna tranzit.

Brezovi hlodi, najmanjši premer v vrhu od 10 cm, od 2 m naprej. — Franko meja Postojna tranzit.

Bukovo oglje z 40% kanele. Cena franko meja Postojna tranzit.

3 dopijone jelovih bordonalov od 35×35 cm naprej, od 5 do 12 m dolžine, uso Fiume. Franko meja italijanska.

10 m³ filerjev 8/8", 6 in 7 metrov; 35 m³ podmere 24 mm, z navedbo, če je paralelno ali lahkokonično. Franko meja Postojna.

Naravna bukovina, od 1 do 2 m dolžine ali tudi manj (toda navedene), od 10 cm širine naprej, debeline od 27 in 30 mm. Blago obrobljeno, paralelno, polnomerno, popolnoma suho. Franko meja Postojna tranzit.

100 m³ jelovih kratih, o d8 cm naprej, z malenkostjo 8 in 9 cm, od 0·70 m dolžine, oziroma multipli (dvojniki), zdravo, izključeno gnilo in razbito, povezano, paralelno in očeljeno. — Cena naj se glasi franko nakladalna postaja z navedbo teže m³.

2600 m³ jelovih bordonalov, uso Fiume, od 30/30 do 50/50 cm, ter dve tretjini od 4 do 10 m in ena tretjina od 10 do 15 m dolžine. — Cena franko nakladalna postaja, oziroma Sušak pristanišče.

100 komadov tesanih tramov, 19/24 cm, 11 m dolžine, garantirano zdravo, ravno in lepo blago. — Franko vagon nakladalna postaja.

Najboljše med najbolj-
šim vrvarskim blagom
se izdeluje v
Grosupljem.

Varstvena znamka ga-
rantira za izbrano, ne-
prekosljivo kvaliteto. To
je blago, ki bode zado-
voljilo Vaše odjemalce,
v Vam zagotovilo tra-
jen dober zaslužek, ki
ga dajejo le zadovoljni
odjemalci. — Poskusite
tudi Vi!

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

	Uradni tečaji	Prosti tečaj
1 angleški funt	276—	276·20
1 ameriški dolar	56·5	56·60
1 avstrijski šiling	7·96	7·97
1 belga	7·92	7·92
1 bolgarski lev	—41	—41
1 češkoslov. krona	1·676	1·68
1 francoski frank	2·218	2·22
1 italijanska lira	2·975	2·98
1 grška dračma	—73	—73
1 madžarski pengő	9·88	9·90
1 nemška marka	13·45	13·53
1 poljski zlot	6·33	6·32
1 romunski lej	—336	—33
1 španska peseta	5·88	6·10
1 danska krona	15·13	15·12
1 švicarski frank	10·959	10·95
1 holandski goldinar	22·77	22·78
1 turška lira, papir	26·70	26·70
1 zlati frank	10·959	10·96
1 kanadski dolar	56·02	56·01
1 norveška krona	15·13	15·09
1 brazilski milreis	5·40	5·40
1 argentinski pezoz	17·20	17·15
1 švedska krona	15·15	15·12
1 egiptovski funt	281·80	281·50

Po dolgem času je dinar v Zürichu poskočil od 9·12 na 9·13. Sicer neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptna 426—427·50, 7½% Blairovo posojilo 82·75—83—, 8% Blairovo posojilo 93·30 do 93·50, investicijsko posojilo 88 do 88·50, tobačne srečke 25 ponudba, 4% bosanske obveznice 51·50 do 52—, begluške obveznice 69 povpraševanje, Rdeči križ 48 ponudba, posojilo državne hipotek. banke 82·75—8325.

Vojna škoda se je zopet okrepila za dve točki. Tudi ostali državni papirji so za spoznanje porastli.

Privatni efekti: Ljubljanska kreditna banka 128 povpraševanje, Prva hrvaška štedionica 905—910, Strojne tovarne 80, Trboveljska premogokopna 307 do 310, Kranjska industrijska družba 312, Združene papirnice Vevče 133 povpraševanje, Nar. banka 7.900 do 8.100, Kreditni zavod 170—180, Ruše 235—237, Obrtna banka 36 povpraševanje.

Papirji »Trboveljske« so zopet močno padli ter znaša nazadovanje do 23 točk, pomnožila pa so se povpraševanja po delnicah Združ. papirnic.

Skupni davek na poslovni promet.

»Službene novine« so objavile uredbo o skupnem davku na poslovni promet, ki stopa v veljavo s prvim aprilom za blago v notranjem prometu, za uvoženo blago iz inozemstva pa se nove tarife uporabljajo že od 26. marca.

Skupni davek na poslovni promet je urejen tako, da se za vsako blago pobira davek samo enkrat, kjer je bilo le mogoče. Pri producentih (tvornicah in drugih proizvajalcih) se plača prometni davek največkrat za celo prometno pot od surovine, preko predelave do konzumenta. Za uvoženo blago se plačuje davek na carinarnici pri uvozu.

Novo tarife skupnega poslovnega davka so za nekatere glavne vrste blaga sledeče:

Žito in moka: Za pšenico se plačuje davek le pri uvozu v višini 2%. V notranjem prometu pa se od žita ne plačuje nikakega prometnega davka, ker se plačuje ta obenem z moko (pri mlinih) v višini 2-2%, v katerih je zapopaden tudi poznejši promet (predelava v kruh in navadno pecivo), razen finega peciva, za katerega morajo plačevati peki dodatni davek $\frac{1}{2}$ % - slašičarji pa 1%. Na uvoženo moko se plačuje 2-8%. Mali vodni mlini pa so plačevanja davka za moko oproščeni.

Za koruzo in ostale vrste žita ni predviden skupni davek v domačem prometu in se plača kakor doslej splošni davek na poslovni promet od 1%, pri uvozu pa skupni davek od 2%. Za oluščeni riž znaša domača stopinja 2-3%, uvozna stopinja pa 3-3% in se pobira davek v tvornici, zato pa je blago v nadaljnjem prometu prosto. Promet riž je prost, ker se pobira kombiniran skupni davek na slad v tvornici.

Poljski pridelki in kolonijalno blago: Za kmetijske pridelke (kakor sočivje, sadje in kolonijalno blago vsebuje tarifa le postavke skupnega davka pri uvozu. Sočivje in sadje je v domačem prometu podvrženo splošnemu 1% davku za poslovni promet. Kolonijalno blago, ki se samo uvaža, pa je seveda po plačilu skupnega davka pri uvozu v nadaljnjem prometu v državi prosto. Hmelj, zdra-

vilna zelišča in rastlinska vlakna so prosta v notranjem prometu, ker se davek plača v obliki kombiniranega davka pri producentih, ki rabijo te sirovine. Pri producentu se plačuje tudi za vse poznejše faze skupni davek za sadne in druge rastlinske soke v višini 1-8% (pri uvozu 2-8%), za surogate kave v višini 2-1% (3%) in za papriko v višini 2-4% (3-5%).

Živina in meso: Skupni davek za govejo živino, drobnico in svinje se plačuje pri občinah ob priliki izdaje živinskega potnega lista, odnosno dovoljenja za klanje v višini 1-5% (pri uvozu 2-5%). V tej kombinirani stopnji je vsebovan tudi promet z mesom, mastjo in mesnimi izdelki, ki so zaradi tega v prometu prosti. Ostali živalski proizvodi, kakor jajca, perutnina, mleko, so podvrženi splošnemu davku na poslovni promet, prav tako konji. Za vse to blago pa so seveda predvidene odgovarjajoče višje stopnje pri uvozu. Za ovčjo volno plača kupec v tvornici 1-5%.

Les: Promet z drvni za gorivo se obremeni s tem davkom tako, da se davek od 1-2% pobere pri nakladanju na železniških in rečno-plovnih postajah; potem pa so drva do konzumenta prosta. Okrogli les je prost vsake obremenitve. Za tesani les se plača davek v višini 1-2% skupaj z banovinsko takso za izvoz iz gozda, prav tako za vinogradniško kolje in za sodarski in kolarski les. Za jamski les plača producent na žagi 1-2%, za rezan les pa 2%. Skupni davek za rezan les v tej višini obsega ves promet do konzumenta, odnosno onega, ki les predela. Industrijska predelava rezanega lesa za pohištvo je podvržena dodatnemu skupnemu davku od 1%. Obrtniška predelava rezanega lesa pa ni podvržena dodatnemu davku, tako da mizarjem ni treba plačati nikakega prometnega davka. Za železniške pragove se plačuje davek ob priliki dobave železnici v višini 1%. Ostali gozdni pridelki (kakor lubje, gozdna semena, žir, listje) so prosti. Promet s terpentinom je vsebovan v skupnem davku na terpeninovo olje.

Sladkor, špirit, žganje: Na sladkor plača tvornica za ves nadaljni promet 3,5% (pri uvozu 1,5%), za melaso pa 1% (pri uvozu 1,5%); na špirit prav tako tvornica 10% (pri uvozu 12%); ta stopnja vsebuje tudi davek na likerje, rum, konjak kakor tudi na močna alkoholizirana specialna vina. Davek na vi-

no, vinsko in sadno žganje znaša 3% (pri uvozu 5%) in se plača z državno trošarino. Na pivo se plača posebni skupni davek od 0,60 Din od hektoliterske stopnje (pri uvozu pa 5,5% vrednosti). Na kis plača producent 1,3%, na vinski in pivski kvas pa 2%.

(Dalje prihodnjič.)

Enrilo

Splošno priljubljen
kavni nadomestek
okusen i cenen.

Dobiva se v vseh
dobro asortiranih
kolonijalnih trgovinah.

Ko zahtevate pri Vašem engrosistu vanilinov sladkor in pecilni prašek, tedaj izrecno zahtevajte

Dr. Oetkerjev pecilni prašek

in

Dr. Oetkerjev vanilinov sladkor

ker se je že večkrat pripetilo, da trgovec na to pozabi, vsled česar dobite slabe posnetke naših izdelkov. Istotako pazite na zavarovalno znamko „SVETLA GLAVA“, ker je to edina, ki jamči za dobro kvaliteto.

Ako pri Vašem engrosistu ne dobite Dr. OETKERJEVIH izdelkov, tedaj pišite direktno na tovarno

Dr. Oetker Maribor

katera Vam na željo pošilja vse, pa bodisi tudi najmanjši kvantum.

Vam ustreči

naša želja!

Zadovoljnost odjemalcev

pa dosežete, če jim postrežete z najboljšim med dobrim,

zato jim ponudite

**Dr. Pirčevo
sladno kavo**

Velepražarna »PROJA«

Ljubljana, Aškerčeva ulica 3

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN - LJUBLJANA

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!